

מרדכי הורביץ:

יחצנות ארצות-הברית

מול גורל ישראל

ב זה אחר זה נעלמים מבמת היסטוריה ידידה הטובים של ארצות-הברית באי סיה ובאפריקה.

קיסר חשב, השאה הפרסי ודרום ויאטנאם הם דוגמה בולטת לתופעה כללית, המאפיינת את הוידה המדינית הבינלאומית בשני העשורים האחרונים.

מתעורר חשש כבר כי בעצם היות מדינה ידידה ובטלת-זרית לארצות-הברית מציב אותה בסטאטוס קווימו מסוכן. שכן, יש מכי ניום פנמי משותף לכל שרשרת האסונות הללו: בכל המקרים נוצר פער-ענק בין צורכי יחסי-הציבור של מעצמת-העל לבין האינטרס הגורלי של המדינה הקטנה. לתוך פער זה ממש, נשאבו ידידיה של אמריקה בדרום אל תהום-הנשייה.

הרוח המעצמתית של ארצות-הברית נשכי רה בסוף שנות ה-60. מאז אין היא פועלת כמעצמה של ממש, בעלת מדיניות של ממש. האינטרסים הלכו ונעשו יותר ויותר אישיים, קיצרי-טווח וקיצרי-ימיעוד. החיים הציבוריים בוויינגטון הפכו וזרת-הפעולה הטיבועה של יחסי-הציבור.

היום כבר בונים שם מלכתחילה את המרי-ניות על כסיס יחסי-הציבור, ומוכרים קו מדיני מסויים באותן הטכניקות כמו לשיווק סבון חרש או דגם משוכלל של מחשב.

כל העובדות הפוליטיות החשובות נקבי-עות במישור יחסי-הציבור. הנשיא האמריקאי הנוכחי נבחר בעזרה מסיבית של מומחים ליחסי-ציבור וממון רב, שהושקע בטיפוח תד-מיתו. כשזו המיסגרת, גם כישלון אינו אסון. אפשר לראות אין המועמד-לנשיאות חוזר למישור-הממשל, וממיעוד לתפקיד שר-ההגנה נשאר כנסאט, ואף ממשיך לשנות לשכרה ולנאוף את נישמתו מקירבו.

בארצות הברית הם עוסקים ביחסי-ציבור, בעוד שכבישת אסיה מכה הגורל. גורל, לי צורך הדיון הנוכחי, פירושו כי מי שמפסיד במערכה חרל להתקיים, לפחות פוליטית, אך לעיתים קרובות גם פיסית. השלב הסופי של מילחמת ויאטנאם, סיפק רוגמה דראמטית לפער הקטלני שבין יחסי-ציבור אמריקאיים לבין גורליות הסיטואציה באסיה החרוקה. בעת המערכה המכרעת על סייגון ביקשו הגנרלים לצאת להתקפת-נגד, מול כחות ה-

דיקטטורת המיעוט זכויות הרוב

המחנה הלאומי ניצח בבחירות. השמאל מאמין בסקרים. תנו לממשלה לנהל את המדינה. ככה זה בדמוקרטיה.

סובבתם לנו את הראש במשך חודשים ארוכים. סיפרתם לנו אין בפעם הראשונה בהיסטוריה של המדינה ההכרעה תהיה חריממעית ובוטה. כן, היה היו זמנים, לפני פחות מחצי שנה, בתקופת מערכת-הבחירות לכנסת ה-12, שהוצבה אלטרנטיבה ברורה. מצד אחד היה מחנה ארץ-ישראל השלמה, וממול התייצבה חזית הפשרה הטריטוריאלית, הוותיקור והנסיגה.

קופרשת-המים הפוליטי עבר בין שני הגושים הגדולים, בצורה שחיבה כל מיפלגה להזדהות ולהשתייכות למחנה זה או אחר. אף המיפלגות החרריות טרחו להגיש, בתעמולת-הבחירות, את הפן הלאומי במצעו. למרות שהזיכרון הציבורי הוא קצר ואכזר, אי-אפשר למחוק את התייצבות אגות-ישראל ושי"ם (שלא לדבר על המפד"ל) בצד הימני של המיתרס.

לא היו בחירות וקיבלנו את התוצאות, ושמתנו לראות את המחנה הלאומי מנצח בנוקיאטו, לא בנקודות. 65 מנדאטים לעומת 55 (הכוללים בתוכם כ-9 שבערו בקולות הערכים) זה הישג יותר ממכובד. זה גם מערער את השקר הישן, כי העם הצוי בריעותיו. מסתבר כי העם היהודי החי בציון מקיים יחסי רוב-מיעוט בריאים. כ-60% מיהודי ישראל חושבים ומצביעים ימינה מהמרכז, כולל החברים הנכבדים בעלי כיפות סרוגות או שחורות על הראש. מנגד עומרת קבוצת-מיעוט מהשמאל, צעקנית קימעה, נפוחה מחשיבות עצמית, צדקנית עד כדי גועל, אבל עוייין בחוקת מיעוט כלבד.

הקמת הממשלה הרחבה טיטטטה במידת-מה את עוברת ניצחון הימין. באו הבחירות המוניציפאליות, ונתנו תוקף מחודש לשליטת הורם הלאומי בתודעה הציבורית. יש לציין לזכות השמאל הישראלי שהוא מתאושש בצורה נאה אחרי כל תבוסה ומפלה. האסונות שעברו עליו בשנים האחרונות כנראה חיסנו אותו, ויצרו לו מנגנוני-ההחקה מפותחים. כשלא הולך כל-כך טוב בקלפיות, כשקשה לשכנע את ההמונים, הולכים שמאלנינו המתחוללים לעצמית, צדקנית עד כדי גועל, אבל עוייין בחוקת מיעוט כלבד.

הסקרים עושים מלאכתם נאמנה. תגידו להם מה אתם רוצים לקבל, והם כבר ינסחו את השאלה הנכונה. המישחק הזה די ותיק בעיר, וכבר נאכלו בו כל הלוקשים האפשריים. סדר, 74% מהציבור מוכנים לדבר עם אש"ף, 31.2% מוכנים לנסיגה מהשטחים (בתנאי שירושלים תישאר מאוחדת, ולא נותר על אף שעל). שמענו אתכם, תפסנו את הפרינציפ, תנו לנו שקט איזה שבועי-שבועיים לכבוד החג.

ותנו גם לממשלה הנבחרת ותחוקית לנהל קצת את ענייני-המדינה. בסך הכל מגיע לשמיר ליהנות טיפה מהתפקיד של ראש-הממשלה. האיש הרי עבד קשה, והתרוצץ כמו בחור בן 18 ברחביהארץ, כדי לשבת על הכסא. לא מוכרחים להציב אותו כרעיונות על ועידה בינלאומית, כאשר הוא הולך לבחירות בדיוק עם הדגל ההפוך. אין צורך להטיף לו מוסר בנושא שיחות עם אש"ף, בזמן שרק עצם הזכרת שם אירגון-החבלה מעוררת אצלו בחילה עזה. תבינו, חבר'ה, ראש-הממשלה, כמו רבים אחרים וטובים, לא מעוניין בקבלת המדינה הפלסטינית השנייה. אתם יכולים לבחור לכם איזה דגם של סניקסר שיעלה בדעתכם, ולקפוץ מפה ועד הודעה חדשה.

כי זה סוד קיסמה של הדמוקרטיה. ככה מתנהלים החיים בתכרה חופשית ופתוחה. הולכים מפעם לפעם לבחירות, מרכיבים קואליציות וממשלות ומתחילים לעבוד. מותר למיעוט לצאת להפגנות (במיסגרת החוק, כמובן). האופוזיציה רשאית להעלות רעיונות שונים ומשונים, אפילו אם הם בלתי-קבילים לחלוטין. הכל כשר, חוץ ממעשי הפוגעים בביטחון-המדינה, או הבאים לערער את הסדר התכרתי הקיים. אסור, לעומת זאת, שקבר צת-מיעוט שולית תקום בבוקר ותחליט כי היא העם, ועוד תסתום לרוב את הפה. לכן, יובעו ריעות שונות ומשונות מעל מורי מרור זה בהעולם הזה. כדי שיישמע הקול וגם ייראה. ללא מורא וללא משואפנים יטפלו גם שמאלנים. שהיה מעניין, שהיה איוון, והכי חשוב שלא יהיה משעמם בחיים.

מאיר ליפשיץ

מה שאירע לשאה הפרסי. בימי-שילטונו האחרונים בטהראן כבר השתוללה כרחובות המהפכה האיסלאמית. השאה רצה לטפל כבעיה בדרך האסיאתית הישנה והטובה: הוא תיכנן להציב כמה תותחים מול המפגינים, ולגמור את המהפכה בעודה באיבה. ידידיו בארצות-הברית תבעו ממנו לשמור על זכר יות-האדם, ואיימו עליו לכל יפגע בחולי-גנאים של חומייני. האמריקאים תירגמו מצב אסיאתי מובהק, הנשלט על-ידי הגורל, למובנה מערכי של יחסי-ציבור.

השאה נפל, יחד עם רבים מבעלי-בריתם של האמריקאים, בתוצאה מכפיית מסקנה מערבית על מציאות שונה בתכלית. יצחק שמיר, לעומת זאת, קורא היטב את המפה. כאשר בפומבי כי לא נסכן את עתידנו כדי לזכות בעיתונות טובה, הוא פגע בדיוק בנקודה הנכונה. טוב לדעת שיש מי שעומד בפרץ הזה, יותר נכון בפריצה הזאת, שרובה נשאבים ידידי ארצות-הברית אל גור-לם המר. כושרי-המדינה בפני לחץ אמריקאי (שמקורו נעוץ בעמישות יחסי-הציבור שם) מהווה כיום את המיבחן העליון להנהגת-ישראל. יצחק שמיר עמד במיבחן זה בהצטיינות יתרה.

וויאטקונג שצרו על העיר. כשגרירות אר-צות-הברית, לעומת זאת, ניסו לשכנע את ממשלת-ויאטנאם כי צריך לעכב את המית-קפה הצבאית, כדי לשפר את הסיכוי לקבלת מענק בסך 600 מיליון דולר, שנרזן באותה עת בקונגרס. עד שהתקבלה החלטה בגיבעת-הקפיטול, תקף הוויאטקונג את העיר, סייגון נכבשה, וורוס-ויאטנאם נמתה מהמפה.

עתה עומדת מדינת-ישראל לפני הסכנה לחלוק בגורלה של ררוס-ויאטנאם. הממשלה האמריקאית דורשת מאיתנו לנהל משא-ומתן לשלום עם פלסטינים, תוך כדי האינתיפאדה. לדבר עם אש"ף תוך כדי המשך פיגועי-הטרור ולסיים את הכיבוש. אם נענה לת-ביעות אלה, תדמתנו בארצות-הברית תש-תפר ללא-היכר, אך אנחנו נחרל מלהתקיים, פוליטית וגם פיסית.

משימתו של יצחק שמיר, בביקורו האחרון בוויינגטון, הייתה למנוע את סכנת הידר-רות מדינת-ישראל לתוך הבור אשר כרו לנו האמריקאים. ראש-הממשלה הצליח במשי-מתו הקשה, ואף היטה את כל דעת-הקהל לטובתנו, תוך רחיה מנומסת, אך תקיפה, של הצעות מסוכנות לקיומנו.

בבוא שמיר לארצות-הברית הוא זכר היטב

דבר הרב:

ונשמרתם לנפשותיכם מאוד

רולטת-הכביש נובעת מהתרבות האמריקאית. מנוגדת למסורת היהודית. שם המישחק הוא חינוך. חזרה למקורות. פסח בפתח.

הרב מצגר

בהיפוך גמור לכל מה שקרוש ביהדות, משחקים ילדינו בכבישים את שייגון הריר לטה הרוסית-ישראלית. נשכח הכלל של פיקוח נפש רותה שנת" (ואף את יום כיפור). מתעלמים מהקביעה כי כל המאבר נפש אחת מישראל כאילו איבד עולם מלא. זו תקופת תרבות הקולנוע והטלוויזיה, שבה שולטים גיבורים על-אנושיים, שת מיד מנצחים בכל הקרבות ויוצאים בשלום מכל הסכנות, לקראת ההפיאנגר הצפוי-מי-ראש.

הוצעירים הצופים במירקע אינם מבחינים בין מציאות לפיקציה גמורה. גיבורי המסך הפכו מודלים לחיקוי עבור הנערים. זכורים המיקרים שבהם קפצו ילדים מתלון גבוה, בראותם עצמם כחסינים מכל פגע, כספורמן וכספיירדמן.

עכשויו יש לנו עסקיבש ברמות מגיפת רולטת-הכביש. הסבים והסבתות שלנו, רלוגמה, כלל לא חלמו על זינוק מטורף מתחת לגלגלים, וגם היום לא חדרה התופעה המחרידה לבתי-הספר הרתיים.

כי היהדות מבחינה היטב אף בהבדלים רקים. מצה וחמץ דומים בכל האותיות, מלבד ה' וחי' (ביניהם מפריד רק צופצ'יק קטן, שחסר לה' להשלמת הח), אך שונים לחלוטין. החמץ נפרד מהמצה רק מפני שנוצרה שהות קצרה במלאכת לישת-העיסה. די באותו פסוקמן קצר, כדי להחמיץ את כל הבצק ולפוסלו למאכל בפסח. כך גם בחיים הממשיים: יש להשגיח על לישיה רצופה של נישמת הרור הצעיר. זה שם המישחק: חינוך, חינוך ועוד פעם חינוך. עבודה רצופה בהכונת התודעה, ללא כל הפסקה, מחשש פן תוחמץ הדרך. ואפשר, ואף רצוי, לנצל את המדיה לטובת העניין. העולם הרי מלא בעושר תרבותי ובכלי-טוב יהודי מסורתי. ניתן לתעל את סקרנות ופתיחות הזאטוטים לכיוון החיובי. לרת לשפע של ישראל סכא — ביטוי יוואלי מושך ומשפיע. אולי, אם יופקו סרטים נעוד רבי ישראל סלנט במקום סילווסטר סטלוונה, נקבל פחות רמבואים קטנים, המהמרים על חייהם ככבישים ובמסילות-הברזל. מוטב לחזור לשורשים, שבהם היינו אור לגויים, אחרת יהיה לנו חושך בעיניים.

ונשמרתם לנפשכם מאוד, ילדים כהורים, וברכת הגיפסח כשר, שמח ונעים.

הרב יונה מצגר

(הכותב הוא רבה של צפון ת"א)